

Vakıf memba sularile orman ve zeytinliklerin işletilmesi için vakıflar umum müdürlüğüne mütedavil sermaye verilmesine dair kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/845)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1783

22 - V - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Vakıf memba sularile orman ve zeytinliklerin işletilmesi hakkında Vakıflar umum müdürlüğüne mütedavil sermaye verilmesine dair Vakıflar umum müdürlüğüne hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 - V - 1937 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Müstaceliyet kaydile müzakeresine müsaadelerini dilerim.

Başvekâlet vekili

Dr. R. Saydam

Mütedavil sermaye hakkında Vakıflar idare meclisinin esbabı mucibe lâyihasıdır.

Vakfın gelir kaynaklarının en önemlileri arasında bulunan menba suları ile, ormanların ve zeytinliklerin vasıflar itibarile birinci dereceyi tutmaları lâzım gelirken gerek tahsisat azlığı ve gerek umumî kaidelerin darlığı yüzünden istenilen derecede istismar edilemiyerek bunlardan alınan varidat ümid edilen miktarları hiç bir vakit bulamamıştır. Zeytinlerin tane halinde satılmıyarak yağa çevrilmesi, bu suretle piyasaya çıkarılması yolunda iki senedir yapılan tecrübelerin iyi ve müsbet neticeler verdiği alman hesab neticelerinden anlaşılmıştır. Bu tecrübelerin yine umumî esaslar ve kaideler altında yürütülmüş olduğuna ve ticarî esaslar ve usuller tatbik edilerek daha şümüllü surette işe girişildiği takdirde daha çok istifade edileceği ve asrî ve fennî tarzların tatbiki yolu ile bunlara aid vasıfların yükseltilmesi halinde de memleketimizin ticaretine hizmet edilmiş olacağı şüphesiz görülmektedir.

Vakıf menba suları işe Taşdelen ve Defneli gibi umumî hassaları ve bilhassa radyo aktiviteleri itibarile eş bulunamayacak derecede nefis oldukları ve bunlara aid kaynaklar yüz bin liraya yakın bir para sarfile asrî ve fennî şekillere ifrağ edilmek suretile miktarları da çoğaltılmış bulunduğu halde Vakıflar idaresince yine tahsisat azlığı ve resmî kaidelerin tatbiki zaruretinden dolayı doğrudan doğruya işletilmiyerek kab başına muayyen bir miktar para alınmak yolundaki eski esaslara bağlı kalınmasına binaen bu sulardan temin edilen varidat eski usulün tatbikına devam sebebile yükselememiştir.

Ormanlara gelince; bunlar hakkında da aynı âmillerin menfi tesirleri daha bariz görülmüş ve talib bulunamaması yüzünden bunlardaki istifadelerimiz mahdud miktarlarda kalmıştır.

Bütçe darlığı yüzünden Umum müdürlüğün deruhde ettiği hidamatın yürütülmesinde ve bunların en başında sayılması lâzım gelen âbidatın onarılmasında faizle para alınarak veya başka suretle tahsisat tedarikine çalışılarak ne kadar güçlük çekildiği malûm olmasına ve bir çok mesai ile bütçemiz ancak dara dar tatbik edilmekte bulunmasına göre bütçe dahilinde bu işler için

daha fazla para ayrılmasına maddeten imkân olmadığından bütçenin varidatını arttırmak ve bu suretle vakıf işlerimizi daha iyi başara bilmek için bu gelir kaynağından da ticarî kaideler ve esaslar dahilinde gelir temini çarelerine baş vurulması zarurî görülmüştür ki, bu da bütçe haricinde mütedavil sermaye esasının tatbikından ibaret bulunmuş ve bu mülâhazalara göre ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır. Bundaki hükümler mümasil resmî dairelere kanunlarile verilmiş salâhiyetlerden vakfın hususiyetine göre iktibasen alınmış olduğu gibi mütedavil sermaye olarak taviz bedellerinden alınacak olan para hesabına faiz yürütülmesi ve her sene varidatından bir nisbet dahilinde itfa edilmekle beraebr her türlü zarara karşı ayrıca bir de ihtiyat akçesi ayrılması esası konulmuş olmasile taviz bedellerinin vakıflar kanununun bir gelir kaynağı olarak muhafaza ve en faydalı şekilde nemalandırılması yolundaki hükmünü de yerine getirmiş olduğundan bu kanun tatbikile hem bu nokta temin edilmek ve hem de ticarî mahiyet arzeden bu kaynaklardan azamî derecede istifade olunmak hususları telif edilmiştir.

Kanun maddelerinin izahına gelince: Kanunun birinci maddesinde taviz bedellerinden lüzum görüldükçe kullanılmak üzere mütedavil sermaye olarak dört yüz bin liralık bir kredinin umum müdürlük namına Vakıf paralar müdüriyetince açtırılması esası konmuştur. Bu mütedavil sermayenin de istimalile vakfın bu gelir kaynaklarından her sene istihsal edilecek gayri safi varidattan kredi mikdarına göre % 5 faiz ve % 10 a kadar amortisman ve ihtiyat akçesi tefrik olunacağı 9 ve 10 ncu maddelere Vakıf paralar müdüriyetine tevdi ile tenmiye edilecek olan bu paraları ancak her hangi bir zararın itfası veya kabili istimal bir halden çıkan makine ve tesisatı fenniyeinin yenileştirilmesi için kullanılabileceği 12 nci maddede zikredilmiştir. Mütedavil sermayenin kredi şeklinde kullanılacağına gösterilmesi tahakkuk edecek lüzumlara göre sarf edileceğini ifade içindir.

Kanunun birinci maddesi mucibince açtırılacak mütedavil sermayenin bütçe dahilindeki hizmet ve masraflarla tedahül etmemek üzere bütçe haricinde kullanılabilecek hizmet ve masraflarının nevi ve mahiyetleri ikinci maddede müfredatı ile tasrih edilmiştir. Bu sermayeye aid malları çalışanlar, ihtilâs edenler, zimmetine geçirenler ve her ne suretle olursa olsun sui istimal edenler hakkında diğer vakıf mallar hakkında ika olunan bu gibi cürümlere mürettep takibatın yapılacağı ve bu işlerde kullanılacak memurların daire ve halk ile muamele ve münasebetlerinde hususî müessese memurları gibi muameleye tâbi oldukları üçüncü maddeye yazılmış ve umumî esaslara dayanmasile izahattan müstağni görülmüştür.

Vakıflar umum müdürlüğünün bu kanun uyarınca yapacağı ticarî muamelelerden dolayı tacir sıfatını ihraz edemeyeceği ticaret kanunu hükümleri nazara alarak 4 ncu madde yazılmıştır.

Birinci maddede yazılı 400 000 lira miktarındaki mütedavil sermayenin ormanlar ve sular ve zeytinliklerin ihtiyacına göre tefrik ve herbirine aid miktarını tayini ve her sene bu işler için umum müdürlükçe yapılacak kadro ve masraf cetvellerini tasdik, altıncı maddede idare meclisine bırakılmış olup bu da mezkûr meclisin murakabe salâhiyetine müsteniden yazılmıştır.

Umur ve hususatı ticariyede sürat ve suhulet esas olduğuna binaen mütedavil sermayeden yapılacak taahhüdât ve sarfiyatın Divanı muhasebatın vizesinden ve usulü muhasebei umumiye ve arttırma ve eksiltme ve ihale kanunları hükümlerinden istisnaiyeti emsali hükümlere göre bu işleri yürütmek maksadile yedinci maddede yazıldığı gibi kira ile tutulacak yerler için bütçe meriyet müddetile mukayyed olmamak için on seneye kadar mukavele akdolunabilmesi ve mahsul-leri satanlara tesbit edilecek miktarda komisyon verilmesi ve teminat mukabilinde kredi suretinde satış yapılması esasların idare meclisi kararile tatbiki da ticarî muamelâtın zarurî icablarından olmakla sekizinci maddede zikir ve tasrih olunmuştur.

İbtidâf mevad mubayaası ve amele yevmiyesi ve saire için avans verilebileceği 12 nci ve resmî muamelelerden vareste tutulan bu işlerin mahallerinde yedi vahide bırakılmaması muktazı olmakla bu işlere aid müessese şeflerle muhasib ve fen ve imalât memurlarından mürekkep olmak üzere mahallerinde birer idare komisyonu teşkil edilerek yukarıda yazılı işlerde varidat menbalarımızın terakkisine aid tedbirlerin tetkik ve takib edileceği ve mahallî salâhiyetine mev-

du olan alım ve satım ve kira muamelâtının bunlar tarafından yapılacağı 13 ncü maddede gösterilmiş muamelâtm intizam ve inkişafı noktasından da faydalı olacağı mütalea kılınmıştır. Bu vechile mütedavil sermaye hakkındaki kanunî hükümler dairesinde hazırlanan ilişik kanun lâyihası yüksek Başvekâlete takdim kılınmıştır.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. : 65
Esas No. : 1/848

4 - VI - 1937

Yüksek Reisliğe

Vakıf memba sularile orman ve zeytinliklerinin işletilmesine dair olup Başvekâletin 22 Mayıs 1937 tarih ve 6/1783 sayılı tezkeresile Yüksek katırza sunulan lâyiha ve esbabı mucibesi encümenimize tevdi edilmekle Vakıflar umum müdürü ve muavini hazır oldukları halde encümenimizde okundu. ve görüşüldü.

Mezkûr lâyihanın yazılı esbabı mucibesinden anlaşıldığı vechile işbu lâyihanın teklifine saik olan sebebler memba sularının ve vakıf orman ve zeytinliklerinin daha verimli bir hale konması ve aynı zamanda memba sularının halk için daha menfaat bahş bir halde istimalini temin keyfiyeti olup bu babda gerek esbabı mucibe lâyihası ve gerek Umum müdür tarafından şifahen verilen izahat encümenimizce dahi şayanı kabul

görülmüş ve teklif edilen lâyiha esas itibarile kabul edilerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Şu kadar ki bazı maddeler maksada göre vazih görülemediğinden bunlar üzerinde cüzî tadilât icrasile maddeler yeniden yazılmıştır.

Havalesi vechile Bütçe encümenine tevdi buyurulmak ve bu sene tatbik sahasına girmek için müstacelen müzakere edilmek üzere Yüksek katırza takdim olunur.

Maliye En. Reisi	Bu mazbata M.	Kâtib
Bayazıt	Yozgad	Çankırı
İhsan Tav	E. Draman	M. Önsay
İstanbul	Bursa	Konya
A. Bayındır	Dr. G. Kahraman	K. Gürel
Diyarbakır	Malatya	
Huriye Öviz	M. Nedim Zabcı	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 169
Esas No. 1/845

10 - VI - 1937

Yüksek Reisliğe

Vakıf memba sularile orman ve zeytinliklerin işletilmesine dair olup Başvekâletin 22 - V - 1937 tarih ve 6/1783 numaralı tezkeresile Yüksek Meclise gönderilerek Maliye encümeni mazbatasile birlikte encümenimize verilen kanun lâyihası Vakıflar umum müdürü Fahri Kiper hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu.

Gerek Hükûmetin ve gerekse Maliye encümeninin esbabı mucibelerinde gösterilen sebeb-

lere ve şifahen alınan izahata binaen lâyihanın esas itibarile kabulüne encümenimizce de karar verildikten sonra Maliye encümenince hazırlanan metindeki maddeler müzakere edilmiştir.

Kanun lâyihasının mevzuunu teşkil eden işler için 400 000 liralık mütedavil sermayenin vakıf paralar idaresinde tenmiye edilmekte bulunan taviz bedellerinden temin olunacağına zikri kâfi görülerek birinci maddenin ikinci fıkr-

rasımdaki kredi tâbiri kaldırılmış ve 3116 sayılı orman kanununun mazbut vakıf ormanlarına aid 62 nci maddesinin mahfuz bulunduğu hak- kında ayrı bir fıkra ilâve olunmuştur.

Mütedavil sermayeden ücret alacak ve üçün- cü maddenin birinci fıkrasındaki istisnâi hük- me tâbi olacak kimselerin yalnız müstahdem- lere münhasır kalması mülâhazasile gerek bu maddeden, gerek 6 nci maddeden (memur) ke- limesi kaldırılmış ve ihtiva ettiği hüküm itiba- rile 13 ncü madde de bu işler için yapılacağı tasrih olunan nizamnameye bırakılarak lâyiha- dan tamamen çıkarılmıştır.

Kanun lâyihasının ikinci, sekizinci, on ikin- ci maddeleri Maliye encümeninin tadili veğhile aynen kabul olunmuş ve diğer maddelerde vu- zuhu temin için bazı tadilat yapılmıştır.

Bu sene tatbik sahasına girebilmesi için ka- nun lâyihasının müstacelen müzakere edilmesi dileğiyle Umumî heyetin tasvibine konulmak üze- re Yüksek Başkanlığa sunuldu.

Reis V.	M. M.	Kâtib
Isparta	Trabzon	İstanbul
Mükerrem Ünsal	R. Karadeniz	F. Öymen
Balıkesir	Çorum	Çorum
E. Adakan	M. Cantekin	E. Sabri Akgöl
Edirne	Kayseri	Kırşehir
F. Kalıttakuran	N. Kerven	M. Seyfeli
Malatya	Manisa	Maraş
O. Taner	T. Türkoğlu	A. Tiridoğlu
Muş		Muş
Şevki Çiloğlu		Ş. Ataman
Seyhan		Yozgad
Naci Eldeniz		S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Vakıf memba sularile orman ve zeytinliklerin işletilmesi hakkında Vakıflar Umum Müdürlüğüne mütedavil sermaye verilmesine dair kanun lâyihası.

MADDE 1 — Vakıflar Umum Müdürlüğü tarafından idare edilmekte bulunan vakıf memba sularile vakıf orman ve zeytinlikler mahsul- lerinin işlenerek satılması için ticarî esaslar da- iresinde harekete umum müdürlük salâhiyetli- dir. 2762 numaralı Vakıflar Kanunu mucibince tahsil ve vakıf paralar müdürlüğünce tenmiye edilmekte bulunan taviz bedellerinden lüzum görüldükçe bu işlerde kullanılmak üzere müte- davil sermaye olarak "400,000" liraya kadar kredi açılmasına vakıflar umum müdürlüğü mezundur.

MADDE 2 — Bu mütedavil sermayeden :

A - Yukarıda yazılı gelir kaynaklarının is- tismarı için yapılacak tesisat ve bu tesisata muktazi makine, alât ve edevat ile bunların ye- dek aksamı ve diğer malzeme bedelleri ve lüzum ve icabına göre bu mevzulara aid satın alınacak iptidai maddeler bedeli,

B - Bu tesisata taallük eden işletme ve müte- hassıs ve müstahdem ve amele masraf ve üç- retleri,

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Vakıf memba sularile orman ve zeytinliklerin işletilmesi hakkında Vakıflar umum müdürlüğüne mütedavil sermaye verilmesine dair kanun lâyihası.

MADDE 1 — Vakıflar umum müdürlüğü tarafından idare edilmekte bulunan vakıf memba sularile vakıf orman ve zeytinlikler mahsul- lerinin işlenerek satılması için ticarî esaslar dairesinde harekete Umum müdürlük salâ- hiyetlidir. 2762 numaralı vakıflar kanunu mu- cibince tahsil ve Vakıf paralar müdürlüğünce tenmiye edilmekte bulunan taviz bedellerinden lüzum görüldükçe bu işlerde kullanılmak üzere mütedavil sermaye olarak 400 000 liraya kadar kredi açtırmağa Vakıflar umum müdürlüğü mezundur.

MADDE 2 — Bu mütedavil sermayeden :

A - Yukarıda yazılı gelir kaynaklarının is- tismarı için yapılacak tesisat ve bu tesisata muktazi makine, alât ve edevat ile bunların ye- dek aksamı ve diğer malzeme bedelleri ve lü- zum ve icabına göre bu mevzulara aid satın alı- nacak iptidai maddeler bedeli,

B - Bu tesisata taallük eden işletme ve mu- tehasıs ve müstahdem ve amele masraf ve ücreti,

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Vakıf memba sularile Orman ve zeytinliklerin
işletilmesi hakkında Vakıflar umum müdürlü-
ğüne mütedavil sermaye verilmesine dair
kanun lâyhası*

MADDE 1 — Vakıflar umum müdürlüğü ta-
rafından idare edilmekte bulunan vakıf memba
sularile vakıf orman ve zeytinlikler mahsulle-
rinin işlenerek satılması için ticarî esaslar dai-
resinde harekete umum müdürlük salâhiyetli-
dir. Bu işler için mütedavil sermaye olarak kul-
lanılacak olan 400,000 lira 2762 sayılı Vakıflar
kanunu mucibince tahsil edilip vakıf paralar
müdürlüğünce tenmiye edilmekte olan taviz be-
dellerinden % 5 faiz mukabilinde temin olunur,
3116 sayılı orman kanununun mazbut vakıf-
lara aid 62 nci maddesi hükmü mahfuzdur.

MADDE 2 — Maliye encümeninin 2 nci mad-
desi aynen.

C - Tesisatın tamir ve mamulât ve mahsulâtın her türlü nakliye ve toplama masrafları,

Ç - Bu işlere muktezi demirbaş eşya ve mefruşat esmanı,

D - Bu müesseseler mamulât ve mahsulâtının muhafaza ve satışıma müteallik kab ve depo masrafları,

E - Satış için verilmesi iktiza eden komusyonlar verilir.

MADDE 3 -- Birinci maddede yazılı işlerde kullanılacak memurlar bu işlerden dolayı halk ile ve idare ile vaki olacak muamele ve münasebetlerinde diğer hususî müesseseler memurları hakkındaki hükümlere tâbi olup haklarında memurin muhakemat kanunu ahkâmı tatbik olunmaz. Şu kadar ki bu işlere aid bütün para ve malları çalanlar, ihtilâs edenler, zimmetine geçirenler, her ne suretle olursa olsun sui istimal edenler diğer vakıf mallar hakkında ika olunan bu gibi cürümlere müretteb cezalara tâbi tutulurlar.

MADDE 4 — Vakıflar Umum Müdürlüğü bu kanun uyarınca yapacağı ticarî muameleler ve dolayısıyla tacir sıfatını ihraz edemez.

MADDE 5 -- Birinci maddede yazılı kredinin vakıf memba sularile orman ve zeytinliklere ve buna benzer diğer işlere icab ve lüzuma göre tahsis edilecek miktarlarının tesbiti vakıflar idare meclisine aiddir.

MADDE 6 — Birinci maddede sayılan işler için mütedavil sermayeden ikinci madde mucibince yapılacak her nevi sarfiyatın ve müstahdem kadrolarının her sene başında bunlara aid ticarî ve smaî muamelelerin nevileri itibarile miktarı ayrı ayrı gösterilmek suretile Umum müdürlükçe bir masraf cetveli yapılarak tetkik ve tasdik edilmek üzere idare meclisine tevdi olunur.

MADDE 7 — Bu kanunda yazılı mütedavil sermayeden Vakıflar umum müdürlüğüne ya-

C - Tesisatın tamir ve mamulât ve mahsulâtın her türlü nakliye ve toplama masrafları,

Ç - Bu işlere muktazî demirbaş eşya ve mefruşat esmanı,

D - Bu müesseseler mamulât ve mahsulâtının muhafaza ve satışıma müteallik kab ve depo masrafları,

E - Satış için verilmesi iktiza eden komusyonlar,

F - Bakım, muhafaza ve işletmenin istilzam ettiği sair masraflar verilir.

MADDE 3 — 1 nci maddede yazılı işlerde kullanılacak memur ve müstahdemler bu işlerden dolayı halk ile ve idare ile vaki olacak muamele ve münasebetlerinde diğer hususî müesseseler memurları hakkındaki hükümlere tâbi olup, haklarında memurin muhakemat kanunu ahkâmı tatbik olunmaz. Şu kadar ki bu işlere aid para ve malları çalanlar, ihtilâs edenler, zimmetine geçirenler, her ne suretle olursa olsun suiistimal edenler ve bu işlere aid evrak ve defatir üzerinde suç işleyenler diğer vakıf mallar hakkında ika olunan bu gibi cürümlere müretteb cezalara tâbi tutulurlar.

MADDE 4 — Vakıflar umum müdürlüğü, bu kanun uyarınca yapacağı ticarî muameleler ve hariçten alacağı siparişler dolayısıyla tacir sıfatını ihraz edemez.

MADDE 5 — Birinci maddede yazılı kredinin vakıf memba sularile orman ve zeytinliklere icab ve lüzumuna göre tahsis edilecek miktarlarının tesbiti Vakıflar idare meclisine aiddir.

MADDE 6 — Birinci maddede sayılan işler için kullanılacak memur ve müstahdemlerin kadrolarile mütedavil sermayeden yapılacak her nevi sarfiyatın miktarları, her sene başında bunlara aid ticarî, smaî muamelelerin nevileri itibarile ayrı ayrı gösterilmek suretile Umum müdürlükçe bir masraf cetveli yapılarak tetkik ve tasdik edilmek üzere Vakıflar idare meclisine tevdi olunur.

MADDE 7 — Bu kanunda yazılı mütedavil sermayeden Vakıflar umum müdürlüğüne ya-

B. E.

MADDE 3 — Birinci maddede yazılı işlerde kullanılacak ve ücretleri mütedavil sermayeden verilecek olan müstahdemler bu işlerden dolayı halk ile ve idare ile vaki olacak muamele ve münasebetlerinde diğer hususî müesseseler müstahdemleri hakkındaki hükümlere tâbi olup haklarında memurin muhakemat kanunu ahkâmı tatbik olunmaz. Şu kadar ki bu işlere aid para ve malları çalanlar, ihtilâs edenler, zimmetine geçirenler, her ne suretle olursa olsun sui istimal edenler ve bu işlere aid evrak ve defatir üzerinde suç işleyenler diğer vakıf mallar hakkında ika olunan bu gibi suçlara müretteb cezalarla tecziye olunurlar.

MADDE 4 — Vakıflar umum müdürlüğü bu kanun mucibince yapacağı ticarî muamelelerden dolayı tacir sıfatını ihraz etmez.

MADDE 5 — Birinci maddede yazılı sermayenin vakıf memba sularile orman ve zeytinliklere icab ve lüzumuna göre tefrik edilecek mikdarlarının tesbiti Vakıflar idare meclisine aiddir.

MADDE 6 — İkinci madde mucibince ücretleri mütedavil sermayeden verilecek olan müstahdemlerin kadrolarile mütedavil sermayeden sarfiyata aid idare hesabı ayrıca tutularak her sene başında bunlara aid ticarî, sınaî muamelelerin neveleri itibarile ayrı, ayrı gösterilmek suretile Umum müdürlükçe bir masraf cetveli yapılır. Bu cetvelin tetkik ve tasdıkı Vakıflar idare meclisine aiddir.

MADDE 7 — Bu kanunda yazılı mütedavil sermayeden Vakıflar umum müdürlüğüne ya-

plân taahhüdât ve sarfiyat Divanı muhasebat vizesinden müstesnadır ve bu bapta ki muamele ve mukaveleler inşaat ve esaslı tamirat hariç olmak üzere arttırma ve eksiltme ve ihale ve usulü muhasebei umumiye kanunları ahkâmına tâbi olmayıp ticarî usul ve kaidelerin umumî hükümleri dairesinde yapılacak nizamnameye tevfi kan yürütülür. Ancak bu mütedavil sermayeden yapılan sarfiyata aid idare hesabı ayrıca tutularak her malî sene sonundan itibaren dört ay zarfında Divanı muhasebata verilir ve Divanı muhasebatça tasdik olunacak mütedavil sermaye hesabı Vakıflar umum müdürlüğünün o seneki hesabı katısına raptolunur.

MADDE 8 — Vakıflar umum müdürlüğü, idare meclisi kararile:

A) Yalnız bu işleri yürütmek üzere kira ile tutacağı bina ve arazi için lüzumu halinde on seneyi geçmemek üzere mukavele yapabilir.

B) Vakıf memba sularile, orman ve zeytinlik mahsullerini ve diğer mümasil ilşerden elde edilecek semereleri satanlara tesbit edilecek miktarda komüsyon verilir.

C) Teminat mukabilinde kredi suretile de satış yapabilir.

MADDE 9 — Her sene hâsıl olacak gayri safi varidattan kanunun 2 nci maddesi mucibince tesisat ve mefruşat ve demirbaş eşya bedellerinden maada mütedavil sermaye hesabından yapılan bütün masraf ve verilen ücret ve yevmiyeler ve her sene sonundaki kredi miktarına göre % 5 hesabile yürütülecek faiz çıktıktan sonra bakiye kalan miktar safi varidattır.

MADDE 10 — Vakıflar umum müdürlüğünce, idare meclisi kararile her sene sonunda hâsıl olacak safi iraddan % 5 lerden aşağı olmak üzere % 10 a kadar ihtiyat akçesi ve ayrı ayrı kredi ve tesisat amortismanları tefrik olunur. İhtiyat akçesi bu kredinin beşte birine balığ oluncaya kadar tevkifine devam olunur ve her hangi bir zararın itfası veya faizin ödenmesi mukabilinde azaldığı takdirde yine bu miktara

plân taahhüdât ve sarfiyat Divanı muhasebat vizesinden müstesnadır. İnşaat ve esaslı tamirat hariç olmak üzere bu babdaki muamele ve mukaveleler arttırma, eksiltme ve ihale ve muhasebei umumiye kanunları ahkâmına tâbi olmayıp ticarî usul ve kaidelerin umumî hükümleri dairesinde yapılacak nizamnameye tevfi kan yürütülür. Ancak bu mütedavil sermayeden yapılan sarfiyata aid idare hesabı ayrıca tutularak her malî sene sonundan itibaren dört ay zarfında Divanı muhasebata verilir ve Divanı muhasebatça tasdik olunacak mütedavil sermaye hesabı Vakıflar umum müdürlüğünün o seneki hesabı katısına raptolunur.

MADDE 8 — Vakıflar umum müdürlüğü idare Meclisi kararile:

A - Yalnız bu işleri yürütmek üzere kira ile tutacağı bina ve arazi için lüzumu halinde on seneyi geçmemek üzere mukavele yapabilir.

B - Vakıf memba sularile orman ve zeytinlik mahsullerini veya bunlardan elde edilecek semereleri satanlara tesbit edilecek miktarda komüsyon verebilir.

C - Teminat mukabilinde kredi suretile de satış yapabilir.

MADDE 9 — Her sene hâsıl olacak gayri safi varidattan kanunun ikinci maddesi mucibince tesisat ve mefruşat ve demirbaş eşya bedellerinden mâada bütün masraflar ve verilen maaş, ücret ve tenmiyeler ve her sene sonundaki kredi miktarına göre yüzde beş hesabile yürütülecek miktar çıktıktan sonra bakiye kalan miktar safi iraddır.

MADDE 10 — Her sene sonunda hâsıl olacak safi iraddan Vakıflar idare meclisi kararile yüzde beşerden aşağı olmamak üzere yüzde onara kadar ihtiyat akçesi ve ayrı ayrı kerdi ve tesisat amortismanları tefrik olunur. İhtiyat akçesi bu kredinin beşte birine balığ oluncaya kadar tevkifine devam olunur. Ve her hangi bir zararın itfası veya faizin ödenmesi mukabilinde azaldığı takdirde yine bu miktara yükselinceye

B. E.

pılan taahhüdât ve sarfiyat Divanı muhasebat vizesinden müstesnadır. İnşaat ve tesisat hariç olmak üzere bu babdaki muamele ve mukaveleler arttırma, eksiltme ve ihale ve muhasebei umumiye kanunları ahkâmına tâbi olmayıp ticarî usul ve kaidelerin umumî hükümleri dairesinde yapılacak nizamnameye tevfikân yürütülür. Ancak bu mütedavil sermayeden yapılan sarfiyata aid idare hesabı ayrıca tutularak her malî sene sonundan itibaren dört ay zarfında Divanı muhasebata verilir ve Divanı muhasebatca tasdik olunacak mütedavil sermaye hesabı Vakıflar umum müdürlüğünün o senedeki hesabı katiline raptolunur.

MADDE 8 — Maliye encümeninin 8 nci maddesi aynen.

MADDE 9 — Her sene hâsıl olacak gayri safi varidattan:

A - Kanunun ikinci maddesinde sayılanlardan tesisat, mefruaşt ve demirbaş eşya bedelleri hariç olmak üzere diğer bütün masraflar,

B - Alınmış sermaye için hesap edilecek % 5 faiz,

C - Vakıflar idare meclisince % 5 den aşağı ve % 10 dan yukarı olmamak üzere mikdarları ayrı, ayrı tesbit edilecek olan sermaye itfası karşılığı ile tesisat amortismanı çıktıktan sonra geri kalan miktar,

Safi iradı teşkil eder.

MADDE 10 — Safi iraddan % 5 den aşağı ve % 10 dan yukarı olmamak üzere idare meclisince miktarı tesbit edilecek olan ihtiyat akçesi ayrılır. Sermayenin beşte birine balığ oluncaya kadar bu ihtiyat akçesinin ayrılmasına devam olunur. Her hangi bir zararın karşılanması veya alınmış sermaye faizinin icabında ödenmesi neticesi olarak azalmış bulunan ihtiyat akçesi bu miktara yükselinceye kadar

Hü.

yükselinceye kadar kesilir. Bu tevkifattan bakiyesi bütçeye irad kaydedilir.

MADDE 11 — 9 ncu madde mucibince tefriki lâzım gelen faiz ve 10 ncu madde mucibince safi varidattan tefriki lâzım gelen kredi amortismanı, hesaplarına geçirilmek üzere vakıf paralar müdüriyetine verilir. Tesisat amortismanı ile ihtiyat akçesi de yine bu müdüriyete tevdi edilerek tenmiye olunur. Ancak her hangi bir zararın itfasına veya tediyesi mümkün görülme- yen faizin ödenmesine karşılık olan ihtiyat akçesi ile kabili istimal bir halden çıkan makine ve tesisatı fenniye nin yenileştirilmesine ve kredinin bitiminden sonra bunların alınmasına karşılık tutulacak olan tesisat amortismanından sarfiyat icrası Evkaf umum müdürlüğü idare Meclisi kararına tâbidir.

MADDE 12 — İptidaî mevad mübayaası ve amele yevmiyesi ve saire için avans itası icabettiği takdirde verilecek avansın haddi azamisi ve şeraiti Evkaf umum müdürlüğü idare Meclisi kararile tayin olunur.

MADDE 13 — Bu işlere aid müessese şefle- rilerle muhasib ve fen veya imalât memurlarından mürekkep olmak üzere mahallerinde birer idare komisyonu teşkil edilir. Bu komisyonlar yukarıda yazılı kaynakların terakki ve inkişafına aid tedbirleri tetkik ve takib ve 7 nci maddede yapılacak yazılı nizamname uyarınca mahallerinin salâhiyetine bırakılacak alım ve satım kira muamelâtının icrasile mükelleftir. Komisyon kararları müessese şefleri tarafından infaz olunur.

MADDE 14 — Bu kanun hükümleri resmî gazetede basıldığı günün ertesinden itibaren yürümeğe başlar.

MADDE 15 — Bu kanun hükümlerini Baş- vekil yürütür.

21 - V - 1937

Bş V. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	M. Erkmen

Mal. E.

kadar kesilir. Bu tevkifattan bakiyesi Umum müdürlük bütçesine irad kaydolunur.

BADDE 11 — 9 ncu madde mucibince tefriki lâzımgelen faiz ve 10 ncu madde mucibince tefriki lâzımgelen kredi amortismanı hesabla- rına geçirilmek üzere vakıf paralar müdüriyeti- ne verilir. Tesisat amortismanı ile ihtiyat ak- çeleri de yine bu müdüriyete tevdi edilerek ten- miye olunur. Ancak her hangi bir zararın itfa- sma veya tediyesi mümkün görülemiyen faizin ödenmesine karşılık olan ihtiyat akçesi ile kabili istimal bir halden çıkan makine ve tesisatı fen- niye nin yenileştirilmesine ve kredinin bitimin- den sonra bunların alınmasına karşılık tutula- cak olan tesisat amortismanından sarfiyat ic- rası Vakıflar idare meclisi kararına tâbidir.

MADDE 12 — İptidaî mevad ve mübayaası ve amele yevmiyesi vesaire için avans itası icabettiği takdirde verilecek avansın azamî had- di ve şeraiti Vakıflar umum müdürlüğü idare meclisi kararile tayin olunur.

MADDE 13 — Bu işlere aid müessese şefle- rilerle muhasib ve fen veya imalât memurlarından mürekkep olmak üzere mahallerinde birer ida- re komisyonu teşkil edilir. Bu komisyonlar yu- karıda yazılı kaynakların terakki ve inkişafına aid tedbirleri tetkik ve takib ve 7 nci maddede yapılacak yazılı nizamname uyarınca mahalle- rinin salâhiyetine bırakılacak alım, satım ve kira muamelâtının icrasile mükelleftir. Komis- yon kararları müessese şefleri tarafından infaz olunur.

MADDE 14 — Bu kanun hükümleri neşri tarihinden itibaren yürümeğe başlar.

MADDE 15 — Bu kanun hükümlerini Baş- vekil yürütür.

B. E.

kesilir.

Safi iraddan bu suretle ihtiyat akçesi ayrıldıktan sonra geri kalan miktar Vakıflar umum müdürlüğü bütçesine irad kaydolunur.

MADDE 11 — Dokuzuncu ve onuncu maddeler mucibince ayrılacak olan paralardan ihtiyat akçesi, tesisat amortismanı tenmiye edilmek üzere ve sermaye faizi ile itfa karşılığı da hesablama geçirilmek üzere Vakıf paralar idaresine tevdi olunur.

Kabili istimal bir halden çıkan makine ve tesisatı fenniyeinin yenileştirilmesine karşılık teşkil edecek olan tesisat amortismanı ile geçen maddede tahsis mahalli gösterilen ihtiyat akçesinden sarfiyat icrası idare meclisi kararına bağlıdır.

MADDE 12 — Maliye encümeninin 12 nci maddesi aynen.

MADDE 13 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 14 — Bu kanunun hükümlerini icraya Başvekil memurdur.